

„LA GAZETTE“

Verbindungsblatt der Bewegung ATD Vierte Welt in Europa

Nr.2

Mai 2011

Dit is de nieuwsbrief van de beweging ATD Vierde Wereld in Europa. Dit blad wil de banden tussen de leden van de Beweging in Europa versterken door het delen van kennis, belangrijke momenten in wat wij samen willen bereiken, nieuws uit de verschillende Europese landen en ook toekomstige gebeurtenissen. Het blad is bedoeld voor alle leden van de Beweging in Europa, u kunt hem vrijelijk doorsturen en uitdelen. Stuur u ons voor de volgende nummers alstublieft nieuws dat u wilt delen, bij voorkeur met één of meer foto's.

Internationaal seminar in Engeland: *“Poverty is violence, speak out for peace”* (armoede is gewelddadig, spreek je uit voor vrede)

Het seminar vond plaats van 28 februari tot 5 maart 2011 in Frimhurst, en maakte deel uit van een reeks seminars rond het thema geweld, georganiseerd door ATD Vierde Wereld in verschillende delen van de wereld.

Op deze seminars is het voor in armoede levende mensen mogelijk om bij te dragen met hun ervaringen en gedachten, dankzij een originele manier van werken. Kleine delegaties van leden van de beweging (ervaringsdeskundigen, vrienden en vrijwilligers) kwamen samen uit de VS (New Orleans en Wisconsin), Ierland, Groot-Brittannië en, via Skype, de Filipijnen, waarvan de delegatie helaas geen visum kon bemachtigen. Dit seminar was het resultaat van een maandenlange voorbereiding in de verschillende landen.

Tijdens dit seminar hebben we niet alleen het geweld dat extreme armoede betekent in het leven van mensen in kaart gebracht, maar ook alles wat de mensen ondernemen om vrede te bewerkstelligen benadrukt. Dit laatste is iets waar zij zich zelf vaak niet van bewust zijn of wat de samenleving niet altijd ziet.

De afwisseling tussen werken in de grote groep, samenwerking in kleine groepjes en momenten van gezamenlijke creativiteit, zorgde ervoor dat er snel een diep gevoel van verbondenheid ontstond. Hierdoor konden mensen op een intensieve manier ervaringen met elkaar delen.

Een hoogtepunt was het bezoek aan een van de grootste begraafplaatsen van Eu-

ropa. Een gedeelte van deze begraafplaats, in het midden, is bestemd voor de armen. *“Voordat we naar deze graven gingen zoeken, was er een moment van bezinning. We luisterden naar een gedicht geschreven door een vrouw die in extreme armoede leeft, gevolgd door een minuut stilte. Daarna droegen we de tekst van Joseph Wresinski voor, die in de gedenksteen in Parijs gegraveerd is ter ere van de slachtoffers van extreme armoede. Ter afsluiting zongen we een verzetslied tegen onrecht dat we van de delegatie uit New Orleans geleerd hadden.*

Daarna zijn sommigen van ons in de modder en de dikke drassige begroeiing gedoken (in sterk contrast met de goed onderhouden rest van de begraafplaats), op zoek naar soms bijna onzichtbare vergeten graven van mensen die nog niet zo heel lang geleden in armoede zijn gestorven.

's Avonds zei Keith, een jonge Ierse vader: “Wij moeten degenen zijn die de mensen aan wie niemand meer denkt niet vergeten.”.

Nationale ontmoeting van de Beweging ATD Vierde Wereld in Treyvaux (Zwitserland): “Samen in Beweging”

Het Zwitserse coördinatie team is eind 2010 vernieuwd. Het bestaat momenteel uit Nelly Schenker, Jean-Luc Martrou en François Jomini. Dit team is samengesteld na een breed overleg om de prioriteiten van ATD Vierde Wereld in Zwitserland voor de komende jaren te herdefiniëren. Hierbij werd een manier van werken voorgesteld waardoor elk lid en elke vriend van de Beweging kon meewerken.

Dankzij de ontmoeting van 19 en 20 februari 2011 (zie ook verderop in deze nieuwsbrief) heeft iedereen nu een beter beeld van de Beweging op nationaal niveau. Ook heeft iedereen de inzet van anderen beter leren kennen en zijn de dromen en verlangens van alle deelnemers naar voren gekomen. Deze dagen waren vormgegeven als Forum, waarbij persoonlijke ontmoetingen en uitwisselingen in kleine groepjes (inclusief artistieke workshops) voorrang kregen. Hierbij een uittreksel van de introductie van Nelly Schenker:

“Sinds ik in het coördinatieteam zit, zeg ik nog vaker dan eerst tegen mezelf dat het erg belangrijk is te blijven wie je bent, je te herinneren waar je vandaan komt. Het is niet zo dat ik met deze nieuwe verantwoordelijkheid opeens volontaire ben geworden. Ik blijf wie ik ben: een overtuigd ervaringsdeskundige die uit een situatie van armoede komt. Volontairs en medestanders in de maatschappij moeten

ook zichzelf blijven. Deze driehoek (van ervaringsdeskundigen, volontairs en medestanders) is de toetssteen van onze Beweging. Père Joseph heeft de beweging op deze manier opgezet, want hij wist dat in een beweging voor vrede deze drie manieren om je in te zetten onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn. Volontairs, mensen die in armoede leven en medestanders hebben elkaar nodig. Zonder elkaar kunnen ze niets veranderen. Ik maak me nog altijd zorgen over de vraag hoe

we een plek kunnen geven aan iemand die voor de eerste keer naar onze ontmoetingen of activiteiten komt. Voor deze persoon hangt zijn deelname aan een zijden draadje. Wij moeten hem eerst laten aankomen. Hem niet bang maken. Het belangrijkste is de manier waarop wij hem verwelkomen: met open armen, vol vreugde. Dat is wat er nodig is om iemand zich op zijn gemak te laten voelen, zichzelf te zijn, deel te nemen en te groeien.”

Bijeenkomst van mensen die de Volksuniversiteiten van de Vierde Wereld voorbereiden met de leden van de beweging

Zesenvijftig mensen die zich inzetten voor de Volksuniversiteiten van de Vierde Wereld zijn samengekomen in het internationale centrum van de Beweging in Pierrelaye (Frankrijk), voor een periode van gezamenlijke vorming op 19 en 20 februari 2011. Ze kwamen uit Spanje, Nederland, België en Frankrijk.

De Volksuniversiteiten van de Vierde Wereld zijn plekken waar mensen die in bestaansonzekerheid leven en mensen die niet in deze situatie zitten - maar die wel samen met hen willen strijden tegen extreme armoede - met elkaar in dialoog gaan en van elkaar leren.

Onder het motto “Woorden geven aan wat we meemaken” was er een workshop over de vraag wat mensen nodig hebben om zich te realiseren dat ze iets te zeggen hebben, om hun ideeën te ontwikkelen, en zich te durven laten horen. Deze

workshop was gebaseerd op de scriptie van Geneviève Tardieu¹. Daarin vertelt zij over een belangrijke uitwisseling: “Voor de Volksuniversiteit met het thema onveiligheid was de eerste vraag: wat is voor u de grootste onveiligheid? Een van de deelnemers zei: “Mijn grootste angst is mijn huis en mijn baan te verliezen.” Ik reageerde met: “Nee maar wacht, dat bedoel ik niet”, en ze zei: “Jawel, ik heb de vraag wel begrepen, ik ben ook bang voor het geweld in mijn trappenhuis en dat soort dingen. Maar mijn grootste angst is nu dat ik mijn huis en mijn baan kwijtraak.”

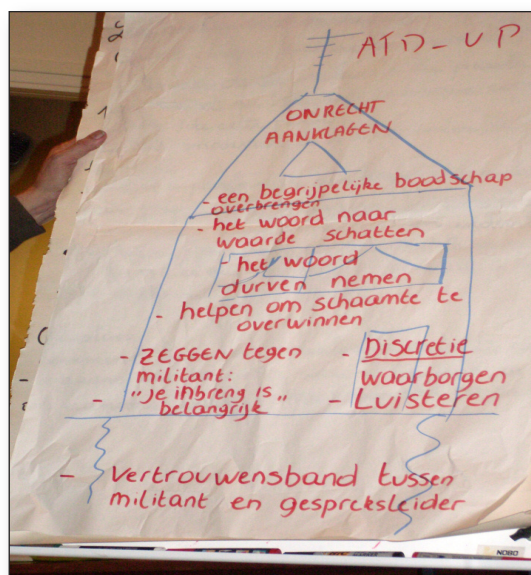
Een Frans-Nederlandse groep gebruikte de metafoor van een huis in aanbouw (zie foto) om hun gedachten over de voorbereidingsgroep van

¹- De scriptie van Geneviève Tardieu is te lezen op de website van de Beweging.

de Volksuniversiteit van de Vierde Wereld te illustreren: een "architect" van het woord van de allerarmsten zijn.

Harry (uit Nederland) legt het beeld als volgt uit: "Als je een huis bouwt, begin je bij de fundering en niet bij het dak. In de fundering vinden we "de vertrouwensrelatie tussen de ervaringsdeskundige en degene die de vergadering voorzigt", dat is de basis van alles. Vervolgens zijn er stappen om ervoor te zorgen dat de ervaringsdeskundige het woord neemt en woorden durft te geven aan zijn verhaal zodat men er lering uit kan trekken. Deze stappen zijn "discretie en kwaliteit van luisteren" en "elkaar helpen om schaamte te overkomen" want "de inbreng van iedereen is belangrijk". Verdergaand op dit beeld van het huis staat er op het raam: "het woord durven nemen", "het woord herwaarderen" en "een begrijpelijke boodschap overdragen". En tot slot, over de antenne op het dak: "woorden stellen onrecht aan de kaak".

Door zo deel te nemen aan de Volksuniversiteit van de Vierde Wereld kan men bijdragen aan de democratie en de samenleving...

Een Congres over de inzet van mensen met als vraag: "welke inzet hebben we nodig en voor wat voor samenleving?"

Op 19 en 20 maart 2011, in dit Europese Jaar van de Vrijwilliger, zijn 400 deelnemers uit heel Frankrijk samengekomen om beter te kunnen begrijpen en onder woorden te brengen wat het betekent om samen tegen uitsluiting te vechten. Zich inzetten samen met mensen die anders zijn dan jij, kan een grote verandering in jezelf veroorzaken. Thierry Rochereau maakte dit duidelijk toen hij vertelde over zijn inzet. Dit is een gedeelte van wat hij zei:

"(...) Ik ben tegenwoordig elke dag bezig met de Beweging, ze inspireert mijn manier van me in te zetten in mijn persoonlijke leven, binnen mijn beroep en in de samenleving. Ze heeft mijn manier van omgang met anderen veranderd. (...) In 2004, toen mijn dochter Lea naar de basisschool ging, ben ik gekozen voor de ouderraad. Ik heb toen verteld over 17 oktober en heb aan het onderwijsteam voorgesteld om het pedagogisch dossier van de Beweging te gebruiken. (...) De milieubeweging spreekt me erg aan. Daarom heb ik in 2008, met andere moeders van kinderen die naar deze school gaan, de "Pedibus" gecreëerd. Dit betekent dat we samen de kinderen lopend naar school brengen. Al snel beseften we dat er in de Pedibus meerdere kinderen zaten die het moeilijk hadden op school. Om diverse redenen zijn sommigen van hen 's ochtends alleen thuis als ze zich klaarmaken om naar school te gaan. Soms zijn ze te laat of afwezig. Deze kinderen hebben nu al een achterstand op school en vaak heeft de school geen of weinig contact met hun familie. De Pedibus zorgt er in eerste instantie

voor dat deze kinderen op school verschijnen, maar ook dat ze het op weg naar school gezellig hebben met de volwassenen en andere kinderen in de Pedibus. Ik hoop langdurige banden met deze families te kunnen smeden.

Ik ben het op dit moment heel vaak niet meer eens met wat veel mensen om mij heen denken. Het is soms moeilijk om met die verschillen te leven. Ik vind het erg moeilijk om mensen op een andere manier te leren kijken."

Op: <http://www.atd-quartmonde.org/-Des-volontaires-meconnus-.html> kunt u video's vinden over de inzet van leden van de Beweging in Frankrijk en elders.

Ontmoeting tussen Belgische en Nederlandse jongeren op de boerderij van ATD Vierde Wereld in Wijhe

Van vrijdag 4 tot maandag 7 maart was een delegatie van Belgische jongeren op 't Zwervel, de boerderij van ATD Vierde Wereld in Wijhe, voor een ontmoeting met Nederlandse jongeren en om deel te nemen aan het "Forum", een variant van de Volksuniversiteit van de Vierde Wereld. Het was een *"interessante, vermoeiende en leuke ontmoeting"*, vertelde een van de jongeren van de delegatie.

Het Forum van zaterdag 5 maart had als thema: *Welke onrechtvaardigheden worden ons soms (onbewust) aangedaan?* Dit thema hoort bij het algemene thema van het jaar: *Welke steun helpt ons verder?*

De jongeren hebben gewerkt met de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens. Uitgaande van situaties die ze hadden meegemaakt waarin deze rechten geschonden werden, hebben ze gediscussieerd over welke steun ze zou kunnen helpen om de Rechten te doen respecteren. Daarna hebben ze een lijst van personen, instanties etc. gemaakt die hen zouden kunnen helpen bij moeilijkheden, die ze aan het einde van de dag gepresenteerd hebben. Een jongere concludeerde: *"We hebben verhalen gehoord over het leven van anderen. Het was soms zwaar maar ook erg interessant. Ik heb veel geleerd."*

De volgende ochtend hebben de jongeren geholpen op de boerderij. Ze verzorgden de dieren, maakten de stallen schoon, hakten hout, maakten de lunch klaar etc. Daarna keken ze naar de film Eur'hope, een film over

hoe jongeren in Europa samengewerkt hebben in 2010 om hun Oproep voor 17 oktober samen te stellen. Aan de hand van deze film konden de jongeren verder praten over hun eigen inzet in de strijd tegen armoede en over het belang van jongerenontmoetingen. Een van hen zei: *"Je kunt zo andere jongeren ontmoeten die soms hetzelfde hebben meegemaakt als jij. Ze kunnen je vertellen hoe ze eruit zijn gekomen, of hoe ze de situatie beleven. Dan weet je dat je niet alleen bent."* Daarna zijn de jongeren naar het carnaval in het dorp Wijhe gegaan: een mooie manier om een geslaagd weekend af te sluiten!

Door deze ontmoeting zijn de banden die tijdens eerdere bijeenkomsten zijn gesmeed, verder aangehaald. Ook is er nader kennisgemaakt met **"Dynamo"**, de Europese jongerenbeweging!

Een paar evenementen in Europa, waarvan sommigen al hebben plaatsgevonden.

- ✓ **Frankrijk:** 28 mei, in Dôle (Jura), na de jaarvergadering van de Beweging in Frankrijk: evaluatiesymposium over dertig jaar gezinsvakanties: "Gezinsvakanties, strijdwapen tegen extreme armoede: de vruchten van de vrijheid."
- ✓ **Groot-Brittannië:** 10 juni, voorpremière van de film over het gezinshuis in Frimhurst, tijdens het Festival van de Korte Film in Sheffield.
- ✓ **Luxemburg:** 18 juni: feest voor het 30-jarig bestaan van de nationale Beweging.
- ✓ **Polen:** van 8 tot 22 juli: ontmoeting van Frans- of Poolstalige jongeren, uit alle sociale milieus, rond het thema "Vrijwilligers tegen uitsluiting".
- ✓ **Zwitserland:** 11 september 2011: feest voor de tiende verjaardag van de "Taponi-weekeinden". Deelnemers: alle kinderen, jongeren, coördinatoren en ouders van de afgelopen tien jaar.